

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

Πολυτεχνείου 6
104 33 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-5243434, FAX: 210-5228231

Αθήνα 17/05/2013

E-Mail : p-e-f@otenet.gr

**Άποψη της Πανελλήνιας Ένωσης Φιλολόγων
Για τα θέματα των Πανελλαδικών εξετάσεων
στο μάθημα:**

Νεοελληνική Γλώσσα Γενικής Παιδείας

Γ΄ Τάξης Ημερησίου και Δ΄ Τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου

Το κείμενο που δόθηκε στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας είναι απόσπασμα(σε διασκευή) από το βιβλίο του Γ. Γραμματικάκη, *Ένας Αστρολάβος του Ουρανού και της Ζωής* (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, β έκδοση, 2013). Εντάσσεται στην εξεταστέα ύλη και ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του μαθήματος.

Α. Το κείμενο εστιάζει στα μεγάλα προβλήματα που δημιούργησε ο άνθρωπος στη Γη με την αλόγιστη και υπερφίαλη συμπεριφορά του και τονίζει την ανάγκη της παιδείας και της ανθρώπινης επικοινωνίας για την επίλυση των προβλημάτων αυτών. Αναλυτικότερα, εκτιμά ότι η αναζήτηση βοήθειας από άλλους πλανήτες είναι ουτοπική και αναφέρεται στις καταστροφές του φυσικού περιβάλλοντος, στους πολέμους, στη θεοποίηση των υλικών αγαθών και στις κοινωνικές ανισότητες. Υποστηρίζει ότι το χρέος του Ανθρώπου είναι να σεβαστεί την επίγεια ζωή και να καταβάλει προσπάθειες για την ενίσχυση της παιδείας, καθώς και της ουσιαστικής επικοινωνίας, την οποία η ανάπτυξη της Τεχνολογίας δεν εξασφαλίζει απολύτως. Στόχος του πρέπει να είναι η καταπολέμηση της επικίνδυνης και απάνθρωπης μοναξιάς του· αυτό θα του επιτρέψει να αναδείξει τη μοναδικότητά του και να αντιμετωπίσει τα προβλήματά του.

Β.1. Απαιτείται σχολιασμός της άποψης ότι η ανάπτυξη των ποικίλων ηλεκτρονικών μέσων όχι μόνο δεν καταργεί την ανθρώπινη μοναξιά και αποξένωση αλλά και τις επιτείνει.

Β.2.α) Η δομή της παραγράφου είναι σαφής. Διακρίνονται καθαρά η θεματική πρόταση («Αποκαλύπτεται [...] υπόσταση»), τα σχόλια/λεπτομέρειες («Από τη μια [...] των συμφερόντων του») και η κατακλείδα («Η υπερφίαλη αυτή στάση [...] υπάρξεως»).

β) Ζητούνται 4 παραδείγματα μεταφορικής χρήσης του λόγου. Στο κείμενο υπάρχουν αρκετά σχετικά παραδείγματα, π.χ. «το διανοητικό παιγνίδι», «η ζωή ανθίζει», «γέννησε αριστουργήματα», «χέρι βοήθειας και παρηγοριάς από τους πλανήτες» κ.ά.

B.3α. Συνώνυμα (ενδεικτικά): συγχρόνως, δημιούργησε, νιώσει, αυξάνουν, άπονη.

B.3β. Αντώνυμα (ενδεικτικά): ουσιαστική, εξαφανίζεται, εφικτή, αραιώνει, χαμηλά.

B4.α. Το ερωτηματικό στο τέλος της δεύτερης περιόδου της πρώτης παραγράφου διεγείρει εξ αρχής το ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον προβληματίζει με αμεσότερο τρόπο.

Οι παύλες στην τελευταία περίοδο της πρώτης παραγράφου περιλαμβάνουν μια παράλληλη σημαντική σκέψη του γράφοντος που δεν πρέπει να παραλειφθεί.

B4.β. Παθητική σύνταξη: Από την άλλη, από τον ίδιο τον άνθρωπο σφραγίζεται η ιστορική πορεία του με πολέμους και αγριότητες, θεοποιούνται τα υλικά αγαθά και συντηρούνται η αδικία και οι ανισότητες.

Γ. Στην παραγωγή λόγου ζητείται η σύνθεση άρθρου. Επομένως, καταρχάς πρέπει οι μαθητές να γράψουν έναν τίτλο. Τα δύο ζητούμενα του θέματος είναι σαφή και οι μαθητές μπορούν να αντλήσουν αρκετά στοιχεία από το κείμενο για την ανάπτυξή τους. Ενδεικτικά, στο πρώτο ζητούμενο πρέπει να γίνουν αναφορές στις καταστροφές που έχει υποστεί το περιβάλλον από την αλόγιστη και ανεύθυνη δραστηριότητα του ανθρώπου (π.χ. καταστροφή όζοντος, πυρηνικά απόβλητα, μόλυνση, ρύπανση κ.ά.) και στο δεύτερο να προταθούν δράσεις, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, οι οποίες μπορούν να αποκαταστήσουν τη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον (παιδεία, αποφυγή υπερκατανάλωσης, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θέσπιση και αυστηρή εφαρμογή μέτρων προστασίας του κ.ά.).